

telen, mert megtöri azt az elvet, hogy joghatályos feljegyzésnek csak oly esetben van helye, amikor azt jogszabály kifejezetten megengedi. Ellenesetben a telekkönyvi jog szigorú át van törve és a feljegyzések joghatályának meghatározása lehetetlenné válik. Mert ha fel lehet jegyezni a tetetés tilalmát, fel kell jegyezni például a futballozás vagy a repceültetés tilalmát is, s ezzel a tulajdon fölötti szabad rendelkezés oly korlátozását engedjük meg az ingatlan sorsában esetleg már nem érdekelt harmadik személynek, amely egész magánjogi rendünk felforgatásához vezethet. A készülő jelzálogjogi törvény talán kellő alkalom volna arra, hogy a tkvi rts. 104. § utolsó bekezdésében foglalt példálózó felsorolást taxatív felsorolással helyettesítsük és ezzel a felmerülő kételyeknek elejét vegyük. M.

Kétoldalú turpitudo mellett valorizálás. Birói gyakorlatunk hosszas ingadozás után tért arra az útra, hogy a méltányosság szellemében helyet adjon a visszakövetelési igénynek turpis causa esetén, bár mindkét oldalon fennforog a turpitudo. A VII. tanács a kétoldalú turpitudo eseteiben, amikor a valorizáció is aktuálissá vált, az eredeti névértéket ítélte vissza és a valorizációra való igényt ily esetben elvileg megtagadta. Most a Kuria P. VI. 7901/1925. sz. ítéletében, annak megállapítása után, hogy a pénz átadásával létesült megegyezés kétoldaluan is erkölcstelen és „hogy alperes egész magatartása olyan volt, mely felperesben azt a hitet keltette, hogy a pénz egy része illegális célra kell”, megváltoztatja a Táblának a névértéket megítélő és a valorizációs differenciára elutasító ítéletét, és kész valorizációt ítél meg, mert „a felperes javára latha eső körülmények (felperes öccse tartóztatásban volt, helyzetét a felperes ügyvéd rendkívül súlyosnak jelezte és felperes nem adott utasítást, hogy a pénzt alperes törvényileg tiltott célra használja fel) az ő terhére rendkívül méltánytalanná tennék azt a joghatást, hogy a pénzüsszeg belértékének romlása kizárólag a felperes terhére essék, és ez annál is inkább méltánytalannak mutatkoznék, mert az előbbi állapot helyreállása csupán akkor következik be, amidőn felperes nem pusztán névértékben, hanem belső értékben is oly pénzüsszeghez jut, amely az odaadott pénz belértékéhez igazodik.”

A VII. tanács álláspontja nyilván a valorizáció kártérítési minősítésének folyománya — kártérítés pedig turpis ügyletből igazán nem igényelhető. Megint újabb adalék a tisztán teoretikusnak tetsző kérdések súlyos gyakorlati következéseire. Ma már a birói gyakorlat kifejezetten elejtette a kártérítési minősítést, és a ma vallott tisztultabb nézetekkel a VI. tanács álláspontja, amely emberséges is, józan is, jobban eyezik. A pusztán névérték megítélése sokszor gyakorlatilag egyjelentőségű a visszakövetelési igény megtagadásával. Ha a birói gyakorlat elismeri a visszakövetelési igényt, annak komoly tartalmat csak az adhat, ha ezzel együtt a valorizációra való igényt is elismerik.

B. S.

Helyes és helytelen ténybeli következtetés. A tényekben rejülő jogszabály kihámozásának, a logikai következtetésnek két érdekes példáját szolgáltatja az alábbi két, — a kir. Curia két ugyanazon tanácsától származó ítélete. Mindkettő családi vagyfogyot tárgyal. Mig az első helyen idézett az „élet közönséges felfogása” szerinti helyes imputálásnak, addig a második a valóóságos életviszonyokat mellőző kontraimputálásnak példája: A házassági együttélés tényéből helyes következtetéssel állapította meg a fellebbezési bíróság azt is, hogy felperesnek a férje és az

alperes között kötött egyezségről tudomása volt, s ebből a tényből s abból, hogy felperes az egyezség ellen fel nem szólalt, igényét csak több, mint két évvel később érvényesítette, helyesen következtette azt is, hogy az egyezséghez felperes a maga részéről is hozzájárult. (P. VI. 1657/1925., 1926. febr. 5.).

A megállapított tényállás szerint felperes Amerikában tartózkodása alatt a tiszta keresetét az édesapjának, számadási igény kijelentése nélkül, s annak tudatában adta át, hogy édesapja azt hazaküldi, s I. rendű alperes azt időközönként itthon élő feleségének, II. rendű alperesnek haza is küldötte. Ebből a tényből azonban a fellebbezési bíróság téves következtetéssel állapította meg tényként azt, hogy felperes a keresetével a család fenntartásához és anyagi helyzetének a javításához kívánt hozzájárulni, s keresetéről ekként rendelkezett. Kitejezett ellenkező nyilatkozat hiányában ugyanis az említett tényekből helyesen csak arra lehet következtetni, hogy felperes a keresetét kezelés végett adta át a szülőinek. (P. VI. 1825/925. 1926. febr. 5.)

H.

Tartásdíj visszamenő valorizálása. A Kuria P. III. 6420/1926: sz. határozata elutasította a felperes felülvizsgálati kérelmét, egyebek között olyan részében is, amelyet az 1918—1925. évre járó megítélt, de ki nem fizetett tartásdíjak utólagos valorizációját megtagadó másodbírói ítélet ellen terjesztett elő felperes. A megítélt tartásdíj utólagos valorizálásának érdemi kérdését nem érintve — amelyre el tudunk képvelni a Kuriával ellentétes álláspontot is — az indokolással kívánok foglalkozni. A Kuria indokai szerint: a tartásdíj célja az, hogy a meghatározott időre az arra jogosított megélhetését biztosítsa, miheyly pedig a kijelölt idő elmúlt, anélkül, hogy az erre az időre szolgáló összeget felhasználták volna — ez az összeg többé célja betöltésére nem szolgál s a következő időre eme rendeltetés betöltésére már más összeg szolgál. Ha jól értjük a Kuria kijelentését, az azt akarja mondani, hogy ma nem kaphatom meg azt a kenyeret, amit tegnápélőtt kellett megennem. A bírói gyakorlat a hosszabb időn át nem érvényesített tartásdíjak összehalmozott utólagos érvényesítését békeidőben sem engedte meg; ugyancsak nem engedi meg az évekre felgyűlt kamatok érvényesítését; a rövid kamatelévlélesi szabályokban ugyancsak a bírói gyakorlat gondolata él. De ez a gondolat nem csupán arra támaszkodik, hogy a tegnapi fogyasztás ma nem nyújtható, hanem benne meghúzódik a jogérvényesítésben mutatkozó hanyagság megtorlása is. A legélesebben mutatja ezt az a szembesítés, hogy visszamenőleg a fél-évet meghaladó időre a tartásdíj nem volt érvényesíthető, de sehajtott tartásdíjak féléven aluli végrehajtása, végrehajtás nem hajtott tartásdíjak féléven túli végrehajtása végrehajtás megszüntetési keresettel volna meggátolható. Ha az egyedüli gondolat a tegnapi halasztásának logikai és (gyomori) képtelensége volna, ugy ennek következetesen arra kellene vezetni, hogy végrehajtási stádiumban is elenyészszék az időmulással a követelés. Ezért nem helyes a megítélt tartásdíj utólagos valorizációjául felhózott indok sern. Hogy a valorizációnak e téren való megengedése vagy meg nem engedése más szempontokon is mulik, hogy vannak érvek — melyekkel e helyütt ma foglalkozunk, amelyek a valorizáció megtagadása mellett szólnak — ezt magunk is jól látjuk. De minthogy az a tartásra szoruló valahogyan mégiscsak hozzájutott a tartáshoz — ez azt mutatja, hogy más forrásból eredő értékeket kellett felhasználni. Ennek az értéknek a pótlása pedig a valorizáció teljes megtagadása esetén épp. oly